

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **S. S.**, zastoupeného advokátem JUDr. Milanem Hulíkem, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 7. 2008, č. j. 32 Az 10/2008 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 28. 1. 2008, č. j. OAM-1168/VL-07-L05-2006, Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“) neudělilo žalobci (dále jen „stěžovatel“) mezinárodní ochranu pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) rozsudkem ze dne 24. 7. 2008.

Stěžovatel proti tomuto rozsudku v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem, vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozsudku krajského soudu.

Stěžovatel trvá na tom, že postupem žalovaného ve správním řízení byl zkrácen na svých právech, a brojí proti tomu, že se krajský soud ztotožnil se žalovaným v tom, že stěžovatelův azylový příběh je nevěrohodný a že se mu nepodařilo odstranit rozpory ve výpovědích. Stěžovatel je nadále přesvědčen o tom, že jím uváděné důvody, tedy členství v politické straně Awami League (bangladéšská Lidová liga) a s tím spojená represe proti jeho osobě, jsou podřaditelné pod § 12 zákona o azylu. Údajné rozpory, k nimž došlo při jednotlivých pohovorech před žalovaným, přičítá stěžovatel chybnému tlumočení, když si správnost překladu u jednotlivých protokolů nemohl ověřit, neboť nerozuměl českému textu, a byl tak nucen spoléhat se na kvalitu práce tlumočnicka, přičemž chyby v tlumočení zjistil až změnou tlumočnicka. Ve skutečnosti tak žalovaným ani krajským soudem nebyla zpochybněna stěžovatelova tvrzení o pronásledování v zemi původu a krajský soud tak měl rozhodnutí žalovaného pro pochybení při vyhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem na podporu jeho tvrzení v žádosti o mezinárodní ochranu zrušit.

Z těchto důvodů stěžovatel žádá, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, a žádá také o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Tuto kasační stížnost stěžovatel doplnil podáním ze dne 15. 12. 2008. V něm zdůraznil, že během prvního interview nevypovídal o svém zapojení do politiky v zemi původu, neboť to považoval za zbytečné za situace, kdy neměl žádné dokumenty, jimiž by je doložil. Potvrdil, že není členem Bangladéšské národní strany, naopak se stal obětí obtěžování ze strany podporovatelů této strany, kteří utlačují celou jeho rodinu. Předvolání k výslechu, které přiložil jako doklad své politické perzekuce ze strany Bangladéšské národní strany, patrně sepsal policejní důstojník, který je muslim a nenávidí lidi jako je stěžovatel, jinak si nedovede vysvětlit, že je v tomto předvolání činěn odpovědným za útok na nevinné spoluobčany, což způsobilo zamítavé rozhodnutí žalovaného. Požaduje proto, aby tento důkaz opatřený pozoruhodnou chybou stěžovatele a jeho rodiny, jejíž členové nepochopili jeho obsah, nebyl zdejším soudem brán v potaz. K pohovoru konanému dne 24. 11. 2006 uvedl, že tlumočnickova znalost bengálštiny byla velmi sporá a často pokračoval v konverzaci pro lepší orientaci v hindštině. Opakuje, že byl aktivním členem strany bangladéšské Lidové ligy, tedy hlavní opoziční strany v Bangladéši, a účastnil se mnoha politických shromáždění a manifestací na její podporu před parlamentními volbami v říjnu 2001, které prohrála a stala se stranou opoziční. Tato volební kampaň byla doprovázena krvavými střety mezi muslimskou většinou a menšinovými náboženskými komunitami. Bangladéšská Lidová liga protestovala během této kampaně proti akcím islámských extremistů, čímž ale stěžovatel nechtěl říct, že se účastnil protivládních demonstrací. Po prohraných volbách v říjnu 2001 pro něj bylo nebezpečné zůstat doma, neboť si byl jist, že by se úřady zdráhaly jej chránit v případě útoku či mučení, kterým mohl od islamistů čelit. Během prvního pohovoru pro něj bylo obtížné vzpomenout si na správný rok bangladéšských parlamentních voleb, neboť byl v době tohoto pohovoru velmi vynervovaný. Za podivné označil tvrzení žalovaného, že

manipuloval se jménem rady nazvané Bangladesh Hindu Buddhist Christian Unity Council, tím, že ji označil za asociaci. Všechny tři dokumenty potvrzující jeho členství v bangladéšské Lidové lize a společnostech Comilla Buddhist Association a Bangladesh Hindu Buddhist Christian Unity Council jsou pravé, přestože všechny tři obsahují stejné věty. Všechny tři organizace se totiž dohodly na obdobném obsahu jimi vydávaných dokumentů. I v těchto dokumentech se přitom mohou objevit občas gramatické chyby, jako tomu bylo u dokumentu místní pobočky bangladéšské Lidové ligy (Bangladesh Awami League), když použila označení Banglades Awamileadge. Chyby v prepisech místních názvů a pojmů jsou ostatně dané tím, že angličtina není v Bangladéši úředním jazykem. Připomíná, že i za hranicemi své země se účastnil politických aktivit, například demonstrace v Ženevě proti vládě Bangladéše či sbírání podpisů na podporu lidských práv a svobod jeho spoluobčanů.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkazuje na své vyjádření k žalobě, v níž byly uplatněny obdobné námitky jako nyní v kasační stížnosti. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a odkazuje v dalším na obsah správního spisu a své rozhodnutí, v němž dostatečně odůvodnil, proč jsou stěžovatelovy výpovědi nevěrohodné, přičemž stěžovateli se tyto pochybnosti nepodařilo odstranit. K námitce chybného tlumočení žalovaný uvádí, že byl stěžovateli vždy ustanoven tlumočník z bengálského jazyka, tedy jazyka zvoleného stěžovatelem. Připomíná také, že kasační stížnost je s odkladným účinkem spojena již ze zákona.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno po nabytí účinnosti zákona č. 350/2005 Sb. (tj. po 13. 10. 2005), postupoval zdejší soud již podle s. ř. s. ve znění novelizovaném uvedeným zákonem. Nejvyšší správní soud se proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Nejvyšší správní soud se vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu podrobně věnoval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se prakticky může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tak tomu bylo i v daném případě, neboť část stěžovatelem uplatněných důvodů kasační stížnosti, tedy posouzení azylové relevantnosti příslušnosti k opoziční straně a náboženské menšině v Bangladéši a důsledků namítaných chyb v tlumočení, nebyla dosud řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 20. 10. 2006 na základě žádosti, v níž bylo jako důvod uvedeno, že stěžovatel opustil Bangladéš začátkem ledna 2002, protože podporoval Awami League (v písemné žádosti ji uvedl jako Aomlig), která v říjnu 2001 prohrála volby a mladí kluci ho v jeho vesnici začali obtěžovat, a to i při práci na poli, a vyhrožovali mu, že ho zabijí. Navíc měl strach i kvůli svému buddhistickému vyznání, protože ať vyhraje volby jakákoliv strana, pořád mají buddhisté jako menšina problémy s muslimy. Odjel proto na Srí Lanku, kde ale nic neměl, tak přišel požádat o pomoc do buddhistického kláštera. Tam se pak musel pět let pořád modlit a nevycházel ven, aby neměl problémy. Venku pak ale potkal člověka, který mu slíbil, že ho za 8000 dolarů dostane do Evropy, kde sežene práci, stěžovatelův otec tyto peníze sehnal a stěžovatel

odjel. Nadto zde bylo uvedeno, že se stěžovatel dokáže dorozumět anglicky, bengálsky, hindsky a sinhálsky, a požádal o vedení řízení v bengálštině. V písemné žádosti k tomu doplnil, že jeho rodina měla také problémy s pozemkem, protože jejich půda je rozdělena mezi jeho otce a čtyři strýce, kteří nutili otce vyměnit jeho pozemek za místo porostlé lesem.

Dne 31. 10. 2006 pak bylo stěžovateli rozhodnutím Policie ČR, oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ostrava – oddělení cizinecké policie Frýdek-Místek, uloženo správní vyhoštění na šest měsíců, neboť při kontrole ve Vyšních Lhotách, kam přišel požádat o mezinárodní ochranu, nepředložil cestovní doklad a nebyl schopen hodnověrně prokázat svou totožnost. Posléze bylo zjištěno, že přicestoval ze Srí Lanky s cestovním dokladem a vízem, které ho opravňovalo k pobytu v ČR nejdéle do 12. 10. 2006. Tento cestovní doklad však již v době kontroly neměl, protože jej odevzdal převaděči, takže zde pobýval bez platného cestovního dokladu. Účinky tohoto rozhodnutí byly ovšem odloženy běžícím řízením o udělení mezinárodní ochrany.

Během pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 24. 11. 2006, jenž byl na žádost stěžovatele veden v jazyce bengálském za pomoci tlumočníka z bengálského jazyka, pana I. A., stěžovatel uvedl, že byl od roku 2001 členem Awami League, pro kterou aktivně pracoval, ale v roce 2001 prohrála volby a poté mu začala Bangladéšská národní strana vyhrožovat, a to i proto, že je buddhista. Proto odjel nejprve do Indie, pak do jiné části Bangladéše, kde se začal i oblékat jako buddhista a vstoupil do kláštera, a po měsíci odjel do Indie a poté na Srí Lanku do kláštera, neboť se bál, že by byl doma zabit lidmi z Bangladéšské národní strany. To, že v žádosti uváděl, že není členem žádné politické strany, vysvětlil tím, že nemá žádný průkaz o svém členství, za člena se ovšem pokládá proto, že pro tuto stranu aktivně pracoval, protože tato strana pomáhá v Bangladéši menšinám. Proto chodil do jejich kanceláře číst noviny, chodil na mítinky a protivládní pochody, lepil plakáty pro volby 1. 10. 2001. Z představitelů strany jmenoval předsedkyni a poslance za svůj okres. Bál se, že by ho zbili kluci z Bangladéšské národní strany (dále též „BNP“). I rodiče ho varovali, že ho hledají lidé s tyčemi. Navíc ho hledala policie, protože lidé z BNP podali oznámení na policii, že někoho zbil, a po vítězství BNP ho policisté začali hledat. Přiznal, že se při vylepování plakátů opravdu s členy BNP trochu bili a fackovali. K problémům pro své vyznání uvedl, že ho sice nikdo nebil, ale muslimům se nelíbilo, když se u nich buddhisté modlili nahlas. Když odjel na Srí Lanku, žil zde jako láma a učil se anglicky. Na Srí Lance však vybuchují bomby a jsou zabíjeni lámové. Do Bangladéše se nicméně vrátit nemohl, protože se bál lidí z BNP, která byla ve vládě. Navíc jim muslimové v jejich vesnici vzali pole, když je nejdříve na jejich pole nepouštěli a pak je donutili vyměnit ho za horší. Přiložil také některé doklady.

Dne 7. 3. 2007 se uskutečnil doplňující pohovor. Při něm stěžovatel vypověděl, že lidé z BNP chtěli zaútočit na jeho dům, ale on byl pryč, takže se s nimi nedostal do fyzického střetu. Uvedl rovněž, že nikdy nikoho nezbil a pokud z minulého pohovoru vyplývalo, že se s členy BNP sám dostal do kontaktu, mohlo za to asi tlumočení z hindštiny. Uvedl také, že je členem náboženských asociací Comilla Buddhist Association a Hindu Christian Buddhist Association, což doložil doklady o členství v těchto organizacích společně s dokladem o členství v Awami League. To, že minule nehovořil o členství v těchto organizacích, kladl za vinu tlumočnickovi. To, že nesou dva z těchto

průkazů o členství stejné datum, vysvětlil tím, že mu je v Bangladéši obstaral bratr. To, že všechny tři používají stejné formulace, vysvětlil tím, že advokáti u nich používají jednotný formát. Poté uvedl své základní znalosti o fungování organizací, v nichž byl podle svých tvrzení členem.

Na těchto základech a po doplnění o informace o zemi původu vydal žalovaný rozhodnutí ze dne 28. 1. 2008, jímž stěžovateli mezinárodní ochranu neudělil. Žalovaný zde odmítl základní tvrzení stěžovatele, že je členem politické strany Lidová liga a dvou náboženských organizací, jako zcela nevěrohodné, a to nejen pro jeho základní neznalosti ohledně těchto organizací. Jeho výpověď totiž byla nevěrohodná, vnitřně si protiřečící a rozporná s informacemi žalovaného o zemi původu a dokonce i s dokumenty předloženými stěžovatelem. Stěžovatel zaměňoval datum konání rozhodujících parlamentních voleb, když někdy uváděl rok 2002, jindy 2001. Skutečně proběhly v roce 2001, a to na bangladéšské poměry nezvykle klidně, jakkoli předvolební kampaň naopak byla velmi krvavá – stěžovatel sám se však dovolával až problémů po volbách. Ty jsou ovšem nevěrohodné. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že není členem žádné politické strany, o svém členství v Lidové lize začal hovořit až o měsíc později. Navíc tvrdil, že se účastnil při předvolební kampani pochodů, při nichž byla vykřikována protivládní hesla, ovšem tato strana byla před volbami stále stranou vládní. Stěžovatel předložil dokument sepsaný policejním komisařem okresu Laksam, kde je soupis obžalovaných z útoku dne 15. 9. 2001 na náměstí obce Naora. Stěžovatelovo jméno je tu sice uvedeno, ovšem mezi útočníky, kteří jako členové strany BNP zaútočili na shromáždění lidí, u samotného stěžovatele je pak uvedeno, že měl v ruce tyč a bil jednoho svědka do hlavy. Stěžovatel dále dodal tři potvrzení o členství ve jmenovaných organizacích, tyto dokumenty jsou však pochybné, neboť obsahují zcela totožný text, přičemž neobstojí stěžovatelovo tvrzení, že veškerá potvrzení mají v Bangladéši totožný formát. Na údajném dokumentu strany Awami League je navíc chybně uvedeno i její jméno jako Bangladesh Awamileadge. U jedné z náboženských organizací chybně uvedl jméno sám stěžovatel, o obou pak věděl pouze to, že vybírají příspěvky. V prvním pohovoru tvrdil, že zbil jednoho člena BNP, v druhém naopak uváděl, že nikdy nikoho nezbil. Stěžovatel to sice přičítá chybnému tlumočení z hindštiny, ze správného spisu však plyne, že při všech úkonech byl přítomen tlumočnick z bengálštiny. Stěžovatelova tvrzení tak byla nevěrohodná a nebylo možno shledat, že by byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovanému bylo zřejmé, že stěžovatel není a nebyl členem Awami League ani ostatních dvou organizací a nehrozí mu nebezpečí ze strany BNP. K tvrzenému pronásledování z náboženských důvodů žalovaný připomněl, že stěžovatel původně uváděl, že spor o pozemky měl povahu rodinného sporu otce s jeho bratry, až později jej účelově dezinterpretoval jako spor náboženský. Bangladéšský stát navíc podle informací o zemi původu respektuje náboženskou svobodu, součástí vlády byli i tři nemuslimští ministři, je ovšem pravdou, že existuje napětí mezi islámskou většinou a hinduistickou menšinou. Na těchto základech žalovaný neshledal ani odůvodněné obavy z pronásledování z důvodu náboženského či politického přesvědčení, a tudíž neudělil azyl ani podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Neshledal důvody ani k udělení azylu pro sloučení rodiny či humanitárního azylu a při zvažování možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu označil za nevěrohodné i stěžovatelovo tvrzení o hrozbě útoků ze strany policie za údajné zbití člena strany BNP a o možném pronásledování

z náboženských důvodů. Neshledal ani důvod pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny.

Stěžovatel toto rozhodnutí napadl žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové. V ní zopakoval své dva stěžejní opakovaně uváděné důvody žádosti o mezinárodní ochranu, tedy pronásledování ze strany příslušníků BNP poté, co Lidová liga prohrála volby, a pronásledování ze strany muslimů, přičemž vytkl žalovanému, že ohledně těchto důvodů nedostatečně zjistil skutkový stav. Rozpory ve svých výpovědích přičkl jednak chybám v tlumočení při pohovoru, který byl chybně překládán z hindštiny, a nikoli bengálštiny, a jednak tomu, že v jeho zemi původu panuje v důsledku odlišné kultury jiná informovanost osob o jejich vlastních politických stranách, navíc v přesných názvech stran a osobách jejich hlavních představitelů dochází k častým změnám. Při ústním jednání pak upřesnil, že tlumočnick hovořil hindsky a trochu rozuměl bengálsky, naopak stěžovatel hovořil bengálsky, ale trochu rozuměl hindsky, z čehož mohly vzniknout nesrovnalosti. Zástupkyně žalovaného ovšem uvedla, že při pohovorech byl vždy přítomen tlumočnick z bengálštiny, k čemuž stěžovatel na dotaz krajského soudu vypověděl, že hovoří bengálsky, trochu hindsky, tamilsky, sinhálsky a anglicky.

Krajský soud tuto žalobu zamítl svým rozsudkem ze dne 24. 7. 2008 napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Žalovaný podle krajského soudu dostatečně podrobně analyzoval jednotlivé stěžovatelovy výpovědi. Soud se přitom ztotožnil s tím, že rozpory zjištěné touto analýzou byly zcela zásadní a stěžovatel je nevyvrátil ani žalobou ani výpovědí před soudem. V žádosti neuváděl žádné členství v politické straně, to zmínil až při prvním pohovoru. Uváděl rozdílně rok konání parlamentních voleb, neznal program strany, ani jiné představitele kromě předsedkyně, své aktivity pro stranu popsal povrchně a v rozporu s objektivním stavem uváděl, že se účastnil protivládních demonstrací, přestože Lidová liga byla v době předvolební kampaně vládní stranou. Stěžovatelovu nevěrohodnost pak ještě prohloubily předložené dokumenty, když prokazovaly, že zbil – v rozporu s jeho tvrzením, že nikoho nezbil a že není trestně stíhán – jednoho člena BNP a je za to stíhán. Předložení průkazů členství ve třech organizacích obsahujících totožný text podle krajského soudu dokazuje, že se stěžovatel snaží podpořit svůj příběh azylově relevantnějšími důvody, což platí i o tom, že původně rodinný problém s pozemky změnil v problém náboženský. Rozpory ve stěžovatelových výpovědích označil soud za dostatečně zásadní k tomu, aby naplnily požadavky rozsudku Krajského soudu v Praze (*pozn. soudu*: krajský soud nesprávně uvedl, že šlo o rozsudek Nejvyššího správního soudu) ze dne 26. 1. 2006, sp. zn. 48 Az 44/2005, požadujícího zcela zásadní rozpory ve výpovědích k tomu, aby byl žadatel o mezinárodní ochranu označen za nevěrohodného. Za účelovou označil soud i námitku nesprávného tlumočení, když při pohovorech byli přítomni postupně různí tlumočníci z jazyka bengálského a stěžovatel byl vždy na závěr pohovoru seznámen v bengálštině s obsahem protokolu a podpisem stvrdil, že s ním souhlasí. Krajský soud se ztotožnil i s neudělením azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu i s neudělením doplňkové ochrany, když nezjistil ani nebezpečí vážné újmy v případě návratu stěžovatele do Bangladéše ani důvody pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny.

Nejvyšší správní soud, poté co zjistil, že kasační stížnost je přípustná a přijatelná, přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu kasační

stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

První námitkou obsaženou ve stěžovatelově kasační stížnosti je tvrzení, že rozpory v pohovorech a žádosti o mezinárodní ochranu byly zaviněny tím, že s ním při těchto pohovorech jednal tlumočník, který hovořil hindsky, zatímco stěžovatel sám hovořil bengálsky. Otázka nároků na tlumočení v azylovém řízení nebyla dosud v judikatuře tohoto soudu komplexněji řešena. Zabýval se jí ve vztahu k dříve platnému zákonu č. 498/1990 Sb., o uprchlících, Vrchní soud v Praze, a to například ve svém rozsudku ze dne 17. 6. 1994, sp. zn. 6 A 580/93, kde uvedl: *„Jestliže žadatelce o status uprchlíka nebylo umožněno vyjádřit se v mateřském jazyce, ale jen v jazyce, který ovládá nedostatečně, přičemž navíc jako tlumočník a překladatel z tohoto jazyka byla přihrána osoba, o níž není doloženo, že by byla vázána slibem ve smyslu § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnických nebo byla zapsána v seznamu znalců a tlumočnicků, jde o vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonitost rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 250i odst. 3 o. s. ř.“* Obdobně se Vrchní soud v Praze vyjádřil i k nezákonnosti toho, když je s žadatelem o mezinárodní ochranu (tehdy s žadatelem o přiznání statusu uprchlíka) jednáno bez tlumočníka v češtině, pokud se v češtině vyjadřuje jen nedokonale (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 3. 1994, sp. zn. 6 A 502/93). V nyní posuzovaném případě však žádná z těchto situací nenastala.

Ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany totiž stěžovatel uvedl, že je schopen se dorozumět anglicky, bengálsky, hindsky a sinhálsky. Na jeho žádost pak byl pohovor konaný dne 24. 11. 2006 veden v jazyce bengálském, za přítomnosti tlumočníka bengálského jazyka pana Imrana Ahmada, pohovor konaný dne 7. 3. 2007 pak za přítomnosti tlumočníka z bengálského jazyka pana Singh Nabhash Chandra. Jinak řečeno, oba pohovory byly vedeny na stěžovatelovu žádost v tom ze čtveřice jemu známých jazyků, který mu byl nejbližší, což ostatně sám uvedl ještě v žalobě. Pokud byl nespokojen s tím, jak byla jeho vyjádření tlumočena, měl to uvést již během pohovorů, popřípadě neměl podepisovat na každé straně protokolu o pohovoru prohlášení o tom, že s ní byl seznámen a že s protokolem souhlasí, nýbrž měl uvést, které části jeho projevu byly tlumočeny chybně. Měl k tomu ostatně obzvlášť dobrou příležitost za situace, kdy u každého z pohovorů s ním vedených byl přítomen jiný tlumočník, další tlumočnice jej seznamovala s obsahem správního rozhodnutí a další tlumočník byl přítomen u soudního jednání. Stěžovatel tak měl více než dostatečné podmínky k tomu, aby vskutku nezávisle na kterémkoli z konkrétních tlumočnicků zjistil, jak byly zaprotokolovány jeho výpovědi, a v případě nesouhlasu mohl upozornit, v kterých konkrétních částech byla jeho tvrzení přeložena špatně. To však fakticky neučinil dosud, když sice chybami v tlumočení zdůvodňuje rozpory ve svých výpovědích, neoznačuje však konkrétní místa, která byla v konkrétním pohovoru přetlumočena chybně, byť k tomu má všechny podmínky. Jak ostatně vyplynulo již z ústního jednání před krajským soudem, kde stálo ohledně jazyka, v němž byl pohovor veden, tvrzení stěžovatele proti tvrzení zástupkyně žalovaného, v tomto soudním řízení již nelze dost dobře znovu zjistit, zda byl první pohovor opravdu veden spíše v bengálštině nebo v hindštině, když stěžovatel stvrdil jeho vedení v bengálštině, stejně jako správnost vyznění tlumočení, svými podpisy na protokolu z pohovoru.

Lze tak posouzení této jeho námitky uzavřít tím, že ani podle názoru zdejšího soudu nemůže v řízení o žalobě a následně v řízení o kasační stížnosti stěžovatel účinně zpochybnit kvalitu tlumočení pohovorů v řízení o udělení mezinárodní ochrany za situace, kdy byl pohovor veden v jazyce, jež si sám zvolil, svým podpisem potvrdil, že souhlasí s obsahem protokolu z tohoto pohovoru, a kdy ani při napadení správního rozhodnutí založeného na těchto pohovorech neuváděl a neuvádí – byť má k dispozici i jiné tlumočníky - konkrétní body, které byly přetlumočeny chybně. Tím získává jeho námitka vskutku zdání účelovosti a rozpory, které vyplývají ze srovnání pohovorů s ním vedených s obsahem žádosti o udělení mezinárodní ochrany, trvají a utvrzují spolu s dalšími skutečnostmi i Nejvyšší správní soud v přesvědčení, že nepřesvědčivost stěžovatelova příběhu a jeho jednotlivých tvrzení shledal žalovaný oprávněně.

K těmto dalším skutečnostem se ostatně stěžovatel sám vyjádřil v doplnění kasační stížnosti. Ani toto doplnění neodstranilo dojem naprosté nepřesvědčivosti stěžovatelova příběhu. Ten jistě nemohla odstranit stěžovatelova žádost, aby soud nebral v potaz důkaz opatřený chybou stěžovatele a jeho rodiny, který svědčí o tom, že na veřejném shromáždění bil kohosi tyčí do hlavy, přestože jinak se stavěl do role oběti a popíral, že by kdy koho bil. Stejně tak jej nemohla odstranit ani výše uvedená trojice dokumentů, které měly prokazovat stěžovatelovo členství v politické straně „Bangladesh Awamileadge“ a v organizacích „Bangladesh Hindu Buddhist Christian Unity Council“ a „Comilla Buddhist Association“. To, že se všechny tři anglicky psané dokumenty liší takřka jen ručně vepsaným datem vystavení a názvem organizace, jež je údajně měla vystavit, které je navíc u oné politické strany uvedeno chybně – přičemž chybu v uvedení názvu skutečně nelze předpokládat ani u té nejlokálnější pobočky jakékoli politické strany – svědčí i podle zdejšího soudu o jejich nepravosti a tím i o nepravdivosti tvrzení, jež jimi měla být potvrzena. Stěžovatelova výpověď ztratila na důvěryhodnosti i jeho snahou přeměnit rodinný spor o pozemky mezi stěžovatelovým otcem a jeho bratry na spor náboženské povahy.

Požadavek na to, aby stěžovatelova tvrzení ve vztahu ke zjištění provedeným žalovaným a důkazům opatřeným žalovaným i stěžovatelem samotným byla důvěryhodná, přitom nepřekračuje míru tíhy důkazního břemene, jak byla ve vztahu k řízení o udělení mezinárodní ochrany určena zejména v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004 (publ. na www.nssoud.cz): *„Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“* Pohledem této právní věty tak stěžovatelova nedůvěryhodnost plyne z toho, že nesplnil svůj základní úkol v dokazování, tedy poskytnout důvěryhodnou výpověď. Z důvodů správně vystižených žalovaným a krajským soudem a potvrzených výše i soudem zdejším, nelze než konstatovat, že stěžovatelova postupně se měnící výpověď byla nedůvěryhodná zejména proto, že stěžovatel s postupem času výrazně rozšiřoval a zejména pozměňoval svá tvrzení, tak aby jím popisovaná situace v zemi původu založila důvodnost obav z pronásledování. Tímto rozšiřováním však znedůvěryhodnil svou výpověď jako celek a jím předložené důkazy tuto nedůvěryhodnost ještě zvýšily. Přitom způsob, jakým ji prokázal a zdůvodnil žalovaný ve svém správním rozhodnutí, je i podle názoru zdejšího soudu zcela přesvědčivý.

Ze všech stěžovatelových vyjádření nabývá i zdejší soud pocitu, že většina z nich má jen vytvořit účelově snesenou slupku tvrzení, o nichž se stěžovatel domníval (a někdy zcela chybně, jak tomu bylo zejména u důkazu oním policejním protokolem), že mu dopomohou k udělení mezinárodní ochrany v ČR. Zdejší soud nevylučuje, že pod touto slupkou se bude skrývat jakési pravdivé jádro, jeho skutečný rozsah je však obtížně určitelný za situace, kdy je stěžovatel značně zamlžil řadou dalších účelově pozměněných tvrzení a dodatečně opatřených nedůvěryhodných důkazů. Lze se jen domýšlet, že toto jádro by se mohlo blížit tomu, v čem se jeho výpovědi od počátku do konce řízení nezměnily, tedy v tom, že je buddhistou z Bangladéše a že se účastnil v roce 2001 předvolebních manifestací, nejspíše skutečně na podporu bangladéšské Lidové ligy.

Tato tvrzení sama o sobě však odůvodněnost obav z pronásledování prokázat nemohou. Takovou schopnost nemá přihlášení se k určitému náboženskému vyznání v zemi, kde podle informací žalovaného o zemi původu založených ve správním spise (Výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2006 vydaná Ministerstvem zahraničí USA) je svoboda vyznání státem zaručena a veřejnou mocí reálně podporována, jakkoli je muslimskou většinou jako problematické vnímáno odvracení se od islámské víry a mezi náboženskými skupinami dochází i k jiným násilnostem, a to například i ze strany buddhistů vůči konvertitům ke křesťanství, jak naznačuje incident v Chittagong Hill Tracts z dubna 2006 zmiňovaný v této zprávě. Stejně tak nelze odůvodněnost obav z pronásledování založit toliko na účasti na manifestacích ve prospěch Lidové ligy, k níž se stěžovatel skutečně mohl hlásit. Bangladéš je podle informací o ní ze zdrojů žalovaného sice zemí s nízkou politickou kulturou, kde je uplatňována zásada, že vítěz bere vše, a vláda aktuální vládní strany potlačuje opoziční demonstrace a odplácí příkoří, jež pociťovala v době, kdy byla sama v opozici, nelze však konstatovat, že by přímo systematicky pronásledovala příznivce strany, jež je aktuálně v opozici, jakkoli podle informací žalovaného to nelze vyloučit u odlehklých oblastí země. Nelze ostatně ani přehlédnout, že pokud stěžovatel skutečně nějakou formou sympatizoval právě s Lidovou ligou, jistě nepřehlédl obecně známou skutečnost, že tato strana v posledních parlamentních volbách konaných 29. 12. 2008 drtivě zvítězila a stala se opět stranou vládní. Tudíž i pokud by stěžovatelova příslušnost k této dříve opoziční politické straně byla skutečně intenzivnější než pouhá občasná účast na manifestacích, po tomto jejím volebním vítězství by bylo namísto na jeho situaci aplikovat právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2005, sp. zn. 4 Azs 76/2005 (publ. na www.nssoud.cz): *„Pokud v zemi, v níž byl žadatel pronásledován pro své aktivní politické postoje, dojde k takové změně politické situace, že tvrzená perzekuce již nadále nehrozí, odpadá v takovém případě i potřeba mezinárodní ochrany formou azylu.“*

Dalším rozvíjením těchto úvah by se nicméně zdejší soud dostával již do oblasti spekulací. Namísto toho je vhodnější posouzení této druhé komplexní stížní námitky ukončit závěrem, že na základě zjištění o zemi původu nelze tvrdit, že každý buddhista a každý příznivce Lidové ligy, pokud by bylo uvěřeno alespoň tomuto jádru stěžovatelových tvrzení, je v Bangladéši podrobován jednáním, jež by u něj zakládaly odůvodněné obavy z pronásledování. Lze si jistě představit situace, kdy by tomu tak u některých jednotlivců pocházejících z Bangladéše bylo. Stěžovatel však během správního řízení neprokázal, že by se vymykal svou situací ze skupiny bangladéšských buddhistů či příznivců Lidové ligy takovým způsobem, aby u něj tyto důvodné obavy z pronásledování z důvodu náboženství

či politického přesvědčení mohly být shledány, naopak těmi tvrzeními a důkazy, kterými se o to pokoušel, spíše zpochybnil i samotné jádro svého skutkového příběhu. Žalovaný tudíž ani podle zdejšího soudu nepochybil, když u něj odůvodněnost obav z pronásledování neshledal a mezinárodní ochranu formou azylu mu podle § 12 zákona o azylu neposkytl.

Vzhledem k tomu, že nebyl naplněn žádný ze stěžovatelem uplatněných důvodů, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelovou žádostí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se zdejší soud samostatně nezabýval, když tento plyne automaticky již z § 32 odst. 5 zákona o azylu v nyní účinném znění.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu